

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

_____ М. А. Лепський _____

“ ____ ” _____ 2018 р.

СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів

спеціальності 231 «Соціальна робота»

освітня програма «Соціальна робота»

Укладачі: Хапілова В.П., к.психол.н., доцент кафедри соціальної філософії та управління
Цапліна І.С., к. філос.н., доцент кафедри соціальної філософії та управління

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної філософії та управління

Протокол № 1 від “28” серпня 2018 р.

Завідувач кафедри _____
_____ Т.І. Бугченко _____

Ухвалено
науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 1 від “30” серпня 2018 р.

Голова науково-методичної ради
факультету _____
_____ О.С.Маліновська _____

2018 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань 23 соціальна робота	Нормативна	
		Цикл дисциплін професійної підготовки	
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність 231 Соціальна робота	Рік підготовки:	
	Освітня програма Соціальна робота	2 -й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4,5	Рівень вищої освіти: бакалаврський	16 год.	
		Семінарські	
		30 год.	
		Самостійна робота	
		74 год.	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна психологія» є формування у студентів систему знань про соціальну психологію як науку, що вивчає закономірності поведінки та діяльності людей, обумовлених їх включенням в соціальні групи, психологічні характеристики цих груп, а також оволодіння навичками застосування основних методів соціально-психологічних досліджень.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Соціальна психологія» є:

- з'ясування сукупності історичних, соціокультурних, наукових, психологічних передумов виникнення соціальної психології;
- надання студентам необхідних знань щодо основних соціально-психологічних характеристик (властивості, процеси й стани) індивіда як суб'єкта соціальних відносин, групи як цілісного утворення;
- ознайомлення студентів з феноменом взаємодії між людьми і як приватною, але найцікавішою його формою - спілкуванням;
- розкриття закономірностей соціальної поведінки людей і груп;
- ознайомлення студентів з масовими психічними явищами, суб'єктами яких виступають середні за кількісним складом й великі соціальні групи;

психологічними механізмами соціального впливу на людину і його спільності як учасників соціального життя, суб'єктів соціальної взаємодії;

- опанування студентами активними методами й технологіями соціального психологічного впливу;
- озброєння студентів психодіагностичними методами вивчення соціально-психологічних явищ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- методологічні основи сучасної вітчизняної й закордонної соціальної психології;

- предмет, завдання соціальної психології як науки;

- основні напрямки, підходи, теорії в соціальній психології й сучасні тенденції розвитку соціально-психологічного знання;

- основні категорії й поняття соціальної психології;

- основні соціально-психологічні факти і їхню інтерпретацію;

- соціально-психологічні закономірності спілкування;

- сутність та динамічні характеристики малої групи;

- сутність та психологічні особливості соціального впливу;

- методи вивчення особистості в різних соціокультурних середовищах;

вміти:

- оцінювати місце соціальної психології в системі наук про людину та суспільство;

- застосовувати комплексні методи вивчення соціально-психологічного клімату в колективі;

- діагностувати рівень розвитку групи;

- застосовувати невербальні засоби спілкування;

- визначати труднощі та деформації спілкування;

- використовувати перцептивні механізми та ефекти спілкування;

- розрізняти поняття «соціалізація», «соціальний розвиток», «формування особистості», «виховання»;

- використовувати методи групової дискусії;

- приймати групові рішення;

- визначати специфіку міжгрупової взаємодії та міжгрупового сприйняття;

- планувати та здійснювати соціально-психологічне дослідження.

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Соціальна психологія» будується на знаннях отриманих у межах курсів: «Філософія», «Персонологія», «Загальна психологія», «Самоорганізація особистості» та тісно пов'язаний із такими курсами як: «Психологія впливу», «Психологія ділового спілкування», «Гендерна психологія», «Конфліктологія», «Управління організаційною поведінкою», «Професійна культура», «Психологія управління» та ін.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Соціальна психологія як наука

Тема 1. Соціальна психологія як галузь наукового знання

Соціальна психологія як явище (ефект соціальності та його виявлення в психічних феноменах; форми існування соціально-психологічних явищ). Соціальна психологія як наука (сутність, структура, функції). Предмет та завдання соціальної психології (поняття об'єкта та предмета соціальної психології; соціологічний та психологічний підходи до визначення її предмета; завдання та актуальні проблеми соціальної психології).

Тема 2. Виникнення та становлення соціальної психології

Історія формування соціально-психологічних ідей (передумови виникнення соціальної психології та виділення її в самостійну науку; розвиток соціальної психології за кордоном, становлення та розвиток вітчизняної соціальної психології). Перші соціально-психологічні теорії («Психологія народів» - специфіка підходу В.Вундта; «Психологія мас» у психологічних концепціях Г.Тарда й Г.Лібона; «Теорія інстинктів соціальної поведінки» Мак-Даугала). Школи й напрямки в соціальній психології ХХ століття. (психоаналітичний підхід (Е.Фромм, К.Хорні); біхевіористський підхід (Б.Скінер, К.Халл); когнітивний підхід (Т.Ньюком, Ф.Хайдер), інтеракціоністський підхід (Г.Мід)).

Тема 3. Методологічні проблеми в соціальній психології

Методологічні основи соціально-психологічних досліджень (загальна методологія, спеціальна методологія; сукупність конкретних методів та методичних прийомів; принципи соціально-психологічних досліджень). Методи соціально-психологічних досліджень (спостереження, бесіда, інтерв'ю, анкетування, опитування, тестування, експеримент, соціометрія, контент-аналіз, вивчення документів, соціально-психологічний тренінг). Етичні вимоги до проведення соціально-психологічних досліджень

Розділ 2. Соціально-психологічні закономірності спілкування, взаємодії та міжособистісних стосунків

Тема 4. Загальна характеристика спілкування

Поняття та сутність спілкування (рівні спілкування; функції спілкування; сторони спілкування). Види та форми спілкування (види: міжперсональне, рольове, масове, міжособистісне, довірливе, конфліктне, особисте і ділове; форми – імперативне, маніпулятивне). Труднощі спілкування, бар'єри та техніки спілкування (бар'єри: естетичні, моральні, емоційні; техніки: розуміюче, директивне).

Тема 5. Сторони спілкування

Поняття про комунікацію (поняття, специфіка комунікативного процесу; типи інформації: збуджуюча та констатуюча; модель комунікативного процесу). Види комунікації (вербальна комунікація; основні види невербальної комунікації: оптико-кінестетична, паралінгвістична, екстралінгвістична система знаків; просторово-часова система організації комунікативного процесу). Бар'єри комунікації (бар'єри розуміння; бар'єри соціально-культурних відмінностей; бар'єри ставлення).

Поняття соціальної перцепції (специфіка, механізми міжособистісного сприйняття: ідентифікація, рефлексія, емпатія, каузальна атрибуція, стереотипізація; ефекти міжособистісного сприйняття: «ореолу», «первинності», «новизни»). Інтерактивна функція спілкування (види взаємодії: кооперація й конфлікт; інтерація в концепції Дж. Міда; організація взаємодій між людьми в концепції Е.Берна; форми сумісної діяльності). Механізми впливу в процесі спілкування (соціально-психологічне зараження; паніка, її виникнення та наслідки (В.О.Моляко); навіювання (М.К.Михайловський, Г.Тард, Г.Лебон, Б.Ф. Поршнєв); мода як засіб впливу (Б.Спіноза)).

Розділ 3. Соціальна психологія спільностей і груп

Тема 6. Проблема групи в соціальній психології

Поняття групи в соціальній психології (поняття, соціологічний та соціально-психологічний підходи до визначення групи). Основні характеристики групи (композиція групи, структура групи, групові процеси, групові норми і цінності, система санкцій). Класифікація соціальних груп (за розміром, за організованістю, за суспільним статусом, за рівнем розвитку, за значимістю тощо).

Тема 7. Мала група в контексті соціальної психології

Поняття малої групи (історія дослідження малої групи; поняття та її межі); різновиди малих груп: умовні, реальні, референтні. Класифікації малих груп у вітчизняній та зарубіжній психології. Головні підходи до вивчення малих груп: (соціометричний напрям (Дж.Морено), соціологічний напрям (Е.Мейо), школа «групової динаміки» (К.Левін). Психоаналітичний напрям (З.Фрейд, та ін.). Інтераціоналістський напрям (Дж. Мід).

Тема 8. Групова динаміка: процеси та механізми

Загальна характеристика динамічних процесів у малій групі (поняття «групової динаміки»; утворення та розвиток малої групи). Феномен «групового тиску» (конформізм та конформність; експериментальне вивчення конформізму в американській психології; причини конформності). Проблема групової згуртованості (підходи до вивчення згуртованості групи: Я.Морено, Л.Фестингер, К.Левін, А.В.Петровський; умови підлеглості; соціальне ліниство, та способи його подолання; феномени соціальної фасілітації та інгібіції; вплив меншості; міжособистісна сумісність

(М.М.Обозов, Р.М.Кричевський, І.Б.Антонов). Лідерство та керівництво в малих групах (функції лідера та керівника (Б.Д.Паригін); теорії лідерства; стилі лідерства та керівництва (К.Левін, Л.І.Уманський, Б.Д.Паригін).

Процес прийняття групового рішення (роль групової дискусії; феномен «зрушення ризику» і його роль у поясненні природи групового рішення; методи прийняття групового рішення: «брейнстормінг», «синектика» тощо).

Тема 9. Соціально-психологічні аспекти розвитку групи

Нові підходи до розвитку групи (процес групового розвитку; критерії та стадії розвитку). Психологічна теорія колективу (ознаки колективу: об'єднання людей в ім'я досягнення соціально схвалюваної мети, наявність добровільного характеру об'єднання, цілісність, особлива форма взаємин). Стадії й рівні розвитку в психологічній теорії колективу (теорія колективу А.В.Петровського).

Розділ 4. Соціально психологічні проблеми особистості

Тема 10. Проблема соціалізації особистості

Поняття соціалізації (співвідношення понять «соціалізація», «виховання», «розвиток»; основні теоретичні напрямки дослідження процесу соціалізації). Сутність процесу соціалізації (сфери становлення особистості: діяльність, спілкування, розвиток; механізми соціалізації; формування самосвідомості в процесі соціалізації; вікові кризи життя й процес соціалізації індивіда; значення групових та суспільних норм). Стадії та інститути соціалізації (допрофесійна, професійна та після професійна стадія; інститути: родина, дошкільні та шкільні заклади, професійний колектив, громадські організації тощо).

Тема 11. Соціальна установка і поведінка особистості

Поняття соціальної установки в соціальній психології (дослідження соціальної установки в школі Д.Н.Узнадзе). Структура соціальної установки (емоційні, когнітивні та поведінкові компоненти соціальної установки (за М.Смітом); система диспозиційних утворень, які регулюють поведінку і діяльність людини (за В.Ядовим)). Соціальна установка і реальна поведінка (функції соціальних настанов у регуляції соціальної поведінки особистості; експеримент Лап'єра; мотиви соціальної поведінки).

Тема 12. Особистість у групі

Проблема особистості в соціальній психології. (В.М.М'ясищев, К.К.Платонов, Д.М.Узнадзе, Л.І.Божович). Соціально-психологічні якості особистості (якості, що формуються: в спільній діяльності, в процесі спілкування, в умовах реальних соціальних груп; вплив механізму перцептивного захисту; ефекту «очікування», феномену когнітивної складності людини). Перспектива досліджень особистості в соціальній психології

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с/п	лаб	сам.роб.	інд.завд. (при наявності)		л	с/п	лаб	сам.роб.	інд.завд. (при наявності)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
Розділ 1. Соціальна психологія як наука												
Тема 1. Соціальна психологія як галузь наукового знання	9	2	2		5							
Тема 2. Виникнення та становлення соціальної психології	8		2		6							
Тема 3. Методологічні і проблеми в соціальній психології	10	2	2		6							
Разом за розділом 1	27	4	6		17							
Розділ 2. Соціально-психологічні закономірності спілкування, взаємодії та міжособистісних стосунків												
Тема 4. Загальна характеристика спілкування	9	2	2		5							
Тема 5. Сторони спілкування	9		4		5							
Разом за розділом 2	18	2	6		10							
Розділ 3. Соціальна психологія спільностей і груп												
Тема 6. Проблема групи в соціальній психології.	10	2	2		6							
Тема 7. Мала група в контексті	8		2		6							

соціальної психології												
Тема 8. Групова динаміка: процеси та механізми	10	2	2		6							
Тема 9. Соціально-психологічні аспекти розвитку групи	7		2		5							
Разом за розділом 3	35	4	8		23							
Розділ 4. Соціально психологічні проблеми особистості												
Тема 10. Проблема соціалізації особистості	11	2	4		5							
Тема 11. Соціальна установка і поведінка особистості	9	2	2		5							
Тема 12. Особистість у групі	10	2	4		4							
Разом за розділом 4	40	6	10		14	10						
<i>Усього годин</i>	120	16	30		64	10						

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціальна психологія як галузь наукового знання	2
2	Виникнення та становлення соціальної психології	
3	Методологічні проблеми в соціальній психології	2
4	Загальна характеристика спілкування	2
5	Сторони спілкування	
6	Проблема групи в соціальній психології	2
7	Мала група в контексті соціальної психології	
8	Групова динаміка: процеси та механізми	2
9	Соціально-психологічні аспекти розвитку групи	
10	Проблема соціалізації особистості	2
11	Соціальна установка і поведінка особистості	2
12	Особистість у групі	2
Разом		16

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціальна психологія як галузь наукового знання	2
2	Виникнення та становлення соціальної психології	2
3	Методологічні проблеми в соціальній психології	2
4	Загальна характеристика спілкування	2
5	Сторони спілкування	4
6	Проблема групи в соціальній психології	2
7	Мала група в контексті соціальної психології	2
8	Групова динаміка: процеси та механізми	2
9	Соціально-психологічні аспекти розвитку групи	2
10	Проблема соціалізації особистості	4
11	Соціальна установка і поведінка особистості	2
12	Особистість у групі	4
Разом		30

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціальна психологія як галузь наукового знання	5
2	Виникнення та становлення соціальної психології	6
3	Методологічні проблеми в соціальній психології	6
4	Загальна характеристика спілкування	5
5	Сторони спілкування	5
6	Проблема групи в соціальній психології	6
7	Мала група в контексті соціальної психології	6
8	Групова динаміка: процеси та механізми	6
9	Соціально-психологічні аспекти розвитку групи	5
10	Проблема соціалізації особистості	5
11	Соціальна установка і поведінка особистості	5
12	Особистість у групі	4
Разом		64

8. Види контролю і система накопичення балів

Контроль рівня знань студентів щодо засвоєння ними тем з дисципліни «Соціальна психологія» включає:

1. Відвідування лекційних занять. При цьому оцінюється робота під час лекції (ведення конспекту лекції, відповіді на поставлені запитання, які виникають під час проведення лекції, конспект усіх лекцій) – до 6 балів.
2. Відвідування семінарських занять – 0,2 балів за одне заняття;
3. Участь у семінарському занятті шляхом підготовки повноцінної відповіді на питання з використанням наукової літератури (застосування під час підготовки монографій, підручників, періодичних видань) – від 1 до 3 балів.
4. Доповнення на семінарському занятті – до 0,5 балів (в залежності від глибини доповнення).
5. Підготовка конспекту до семінарського заняття – 1 бал;
6. Написання (або усна відповідь) контрольної роботи або виконання тестового завдання – до 6 балів.

Поточний контроль здійснюється у вигляді індивідуального опитування під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретних завдань.

Оцінювання відповідей на семінарському занятті:

- 0-3 бали - за семінарське заняття;
- 3 бали - чітка повна змістовна відповідь на питання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;
- 2- бали - все вище перелічене, але при відсутності авторської позиції;
- 1 бали – поверховий виклад матеріалу;
- 0 балів – відсутність відповіді.

Оцінювання контрольної роботи:

- 0-6 балів - за контрольну роботу.
- 6 балів - повна змістовна відповідь на всі завдання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;
- 5 балів - все вище перелічене, але при відсутності авторської позиції;
- 3-4 бали - авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції;
- 2 бали - поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел;
- 1 бал - короткий поверховий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять;
- 0 балів - відсутність відповіді, роботи.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота		Залік		Загальна сума
Модульна атестація				
Форми роботи	Кількість балів		Теоретична частина	Практична частина
	Коефіцієнт (вартість виду)	Кількість робіт		
1. Лекційне заняття: відвідування, конспект	1	6		6

2. Відвідування семінарів	0,2	13			3
3. Повна відповідь на семінарі	3	10			30
4. Доповнення на семінарі	0,5	10			5
5. Підготовка конспекту до семінару	1	10			10
6. Виконання тестового завдання або теоретичної контрольної роботи	6	1			6
7. Залік			30	10	
			40		60
Разом					100

Підсумковий контроль (за навчальним планом передбачений залік) проводиться по закінченні вивчення курсу з метою оцінювання результатів вивчення навчального курсу на завершальному етапі.

Залік складається з двох частин: перевірки теоретичних знань та практичних умінь. Під час складання заліку студент повинен знати основні категорії й поняття соціальної психології; соціально-психологічні закономірності спілкування; сутність та психологічні особливості соціального впливу тощо. Вміти застосовувати комплексні методи вивчення соціально-психологічного клімату в колективі; застосовувати невербальні засоби спілкування; визначати труднощі та деформації спілкування під час спілкування з клієнтом; планувати та здійснювати соціально-психологічне дослідження тощо.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Андреева Г.М. Социальная психология. - М.: Аспект Пресс, 2000. – 376 с.
2. Бендас Т.В. Гендерная психология: Учебное пособие. – СПб.: Питер, 2005. – 431
3. Крысько В.Г. Социальная психология: Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2006. – 432 с.
4. Львовичкіна А.М. Етнопсихологія: Навч. Посіб. – К.: МАУП, 2002. – 144 с.
5. Майерс Д. Социальная психология. - СПб.: Издательство «Питер», 2000. – 688 с.
6. Москаленко В.В. Соціальна психологія: Підручник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 624 с.
7. Орбан-Лембрик Л.І Соціальна психологія: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
8. Свенцицкий А.Л. Социальная психология: Учебник. – М.: ООО «ТК Велби», 2003. – 336 с.
9. Социальная психология: Уч. Пособ. / Сост. Р.И. Мокшанцев, А.В.Мокшанцева. Новосибирск: Сибирское соглашение; М.: ИНФРА-М, 2001. - 408 с.
10. Социальная психология в схемах и комментариях: Учебное пособие / В.Крысько – СПб.: Питер, 2003. – 286 с.
11. Социальная психология в трудах отечественных психологов – СПб.: Издательство «Питер», 2000. – 512 с.
12. Стефаненко Т.Г. Этнопсихология. – М.: ИП РАН, Академический Проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 320 с.
13. Циба В.Г. Системна соціальна психологія. Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 328 с.
14. Шибутани Т. Социальная психология. / Пер. с англ. В.Б. Ольшанского – Ростов-на-Дону: «Феникс», 1999. – 544 с.
15. Шихирев П.Н. Современная социальная психология. – М.: ИП РАН; КСП, 2000. – 448 с.

Додаткова:

1. Авермат Эдди Ван Социальное влияние в малых группах // Перспективы социальной психологии. - М.: Эксмо, 2001. - С. 504-544.
2. Агеев В.С. Механизмы социального восприятия // Социальная психология в трудах отечественных психологов. - СПб.: Питер, 2000. - С. 276-289.
3. Андриенко Е.В. Социальная психология: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / Под ред. В.А.Сластенина. — М.: Издательский центр «Академия», 2000. – 264 с.

4. Бодалев А.А. Восприятие и понимание человека человеком. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1982. – 200 с.
5. Бодалев А.А. Личность и общение. – М.: Международная педагогическая академия, 1995. — 328 с.
6. Бэрон Р., Ричардсон Д. Агрессия. / Пер с англ. – СПб.: Питер, 1997. – 336 с.
7. Говорун Т.В., Кікінежді О.М. Гендерна психологія: Навчальний посібник. – К.:Видавничий центр «Академія», 2004. – 308 с.
8. Головаха Е.И. Панина Н.В. Психология человеческого взаимопонимания. – К.: Политиздат Украины, 1989. - 189 с.
9. Доценко Е.Л. Психология манипуляции: феномены, механизмы и защита. – М.: «ЧеРо», Издательство МГУ, 2000. – 344 с.
10. Зимбардо Ф., Ляйппе М. Социальное влияние. – СПб.: Издательство «Питер», 2000. – 448 с.
11. Кроник А.А., Кроник Е.А. Психология человеческих отношений. – Дубна: Издательский центр «Феникс», Издательство «Когито-Центр»+, 1998. – 224 с.
12. Куницына В.Н., Казаринова Н.В., Погольша В.М. Межличностное общение. – СПб.: Питер, 2001. – 544 с.
13. Лоренц К. Агрессия. / Пер. с нем. - М.: Издательская группа «Прогресс», «Универс», 1994. - 272 с.
14. Морозов А.В. Психология влияния – СПб.: Издательство «Питер», 2000. – 512 с.
15. Налчаджян А.А. Социально-психическая адаптация личности (формы, механизмы и стратегии). - Ереван: Изд-во АН Армянской ССР. 1988. – 263 с.
16. Обозов Н.Н. Психология межличностных отношений. - К.: Высшая школа, 1990. – 450 с.
17. Практикум по социальной психологии. / Под ред. И. С. Клециной - СПб.: Питер, 2008.—256 с.
18. Социальная психология: учебник для высших учебных заведений. / Под ред. А. Л. Журавлева. – М.: Изд. «ПЕР СЭ», 2002. – 351 с.
19. Чалдини Р. Психология влияния. – СПб.: Питер, 1999. – 272 с.
20. Швалб Ю.М. Данчева О.В. Одиночество: социально-психологические проблемы. – К.: Из-во «Україна», 1991. - 270 с.

Інформаційні ресурси

1. Андреева Г.М. Социальная психология [Электронный ресурс]. – Режим доступа:
http://ebooks.zsu.zp.ua/files/2007/06/edu_29sept2006_55.rar;
http://ebooks.zsu.zp.ua/files/2007/09/edu_29sept2006_52.rar
2. Дилигенский Г.Г. Социально-политическая психология [Электронный ресурс]. – Режим доступа:
http://ebooks.zsu.zp.ua/files/2007/09/edu_29sept2006_319.rar

3. Иванченко Т.П., Шавалиева И.Ш., Кроповницкий О.В.. Методическое пособие по социальной психологии [Электронный ресурс] // - Режим доступа: http://laiko.narod.ru/metodichka_soc.html
4. Кричевский Р.Л. Социальная психология малой группы: Учебное пособие для вузов. - М.: Аспект Пресс, 2001. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://ebooks.zsu.zp.ua/files/2007/11/edu_29sept2006_552.rar
5. Курс лекций по социальной психологии [Электронный ресурс] // - Режим доступа: <http://works.tarefer.ru/70/100211/index.html>
6. Майерс Д. Изучаем социальную психологию [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://ebooks.zsu.zp.ua/files/2007/09/edu_29sept2006_339.rar
7. Майерс Д.. Социальная психология [Электронный ресурс] / Д. Майерс. // Образовательные ресурсы интернета – Режим доступа: <http://www.alleng.ru/d/psy/psy018.htm>
8. Морено Я.. Социометрия [Электронный ресурс] / Я. Морено. // Библиотека "Полка букиниста" – Режим доступа: http://polbu.ru/moreno_sociometry
9. Немов Р.С. Практическая психология. Познание себя. Влияние на людей: Учеб. Пособие. - М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1997. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://ebooks.zsu.zp.ua/files/2007/08/edu_29sept2006_724.rar
10. Предмет социальной психологии [Электронный ресурс] // Психология онлайн – Режим доступа: http://psylib.at.ua/publ/1_kurs/socialnaja_psikhologija/predmet_socialnoj_psikhologii/6-1-0-42
11. Социальная психология: Хрестоматия: Учебное пособие для студентов вузов. - М.: Аспект Пресс, 2003. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://ebooks.zsu.zp.ua/files/2007/06/edu_29sept2006_94.rar
12. Социальная психология: саморефлексия маргинальности: Хрестоматия. - М.: ИНИОН, 1995. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://ebooks.zsu.zp.ua/files/2007/07/edu_29sept2006_1053.rar
13. Социальная психология [Электронный ресурс] // Электронная библиотека – Режим доступа: http://www.bronnikov.kiev.ua/book_5_0.php
14. Социальная психология как наука [Электронный ресурс] // Википедия. Свободная энциклопедия – Режим доступа: http://ru.wikipedia.org/wiki/%D1%E8%E0%EB%FC%ED%E0%FF_%EE%F1%E8%F5%EE%EB%EE%E3%E8%FF_%EA%E0%EA_%ED%E0%F3%EA%E0
15. Социальная психология [Электронный ресурс] // - Режим доступа: http://www.siteprovse.com/index/socialnaja_psikhologija/0-208
16. Стариков И. М. Психология взаимопонимания в конкретных ситуациях : навчальний посібник рекомендацій МОН України / Ілья Моїсєєвич Стариков. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 288

- с. [Электронный ресурс] – Режим доступа:
<http://www.culonline.com.ua/index.php?newsid=547>.
17. Социальная психология. Офіційний сайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова [Электронный ресурс] - Режим доступа:
http://onu.edu.ua/uk/structure/institutes/imem/imem_zaoch/psych/course2/so_cpsy
18. Хапілова В.П. Соціальна психологія організацій: Методичні рекомендації до підготовки та проведення семінарських занять для студентів V курсу факультету соціології та управління спеціальності „Соціологія”. - Запоріжжя: ЗНУ, 2007. - [Електроний ресурс]. – Режим доступа:
http://ebooks.zsu.zp.ua/files/metodychky/2007/4kvartal/socialna_psychologia_organizacij.pdf
19. Філоненко, М. М. Психологія спілкування : підручник затверджено МОН України / Мирослава Мирославівна Філоненко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 224 с. – [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.culonline.com.ua/index.php?newsid=199>. – книгу можна читати з екрану з спеціального інтерфейсу в к.126, інв. 0007137.
20. Философская энциклопедия. Социальная психология // Словари и энциклопедии на Академике [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_philosophy/3364

Інформаційні ресурси

1. Куб — электронная библиотека [электронный ресурс]. — режим доступа: <http://www.koob.ru/>
2. Psylib. Самопознание и саморазвитие. Психологическая библиотека киевского фонда содействия развитию психической культуры [электронный ресурс]. — режим доступа: <http://www.psylib.ukrweb.net/index.html>
3. Библиотека гумер - гуманитарные науки [электронный ресурс]. — режим доступа: <http://www.gumer.info/>

Погоджено _____
 відділ з навчальної роботи
 « _____ » _____